

Capitolul 1

Prolog - 1:1-1:18 -

Prologul este de fapt afirmarea divinității și identității lui Isus. Prologul include principalele teme și concepte ale Evangheliei: dumnezeirea lui Isus, mărturia lui Ioan, lumina, viața, credința, respingerea din partea poporului evreu, oglindirea slavei Tatălui, Isus un proroc ca Moise. Toate aceste teme vor fi dezvoltate și detaliate în Evanghelie. Prologul ar putea fi împărțit în felul următor:

- V.1-3 Divinitatea Cuvântului (lui Isus)
- V.4-9 Mărturia de care a beneficiat omenirea
- V. 10-13 Reacția oamenilor față de Lumină (Isus)
- V.14-18 Întruparea Cuvântului și oglindirea slavei Tatălui

Observăm că prologul începe și se încheie cu afirmarea identității lui Isus. Isus este mai întâi Cuvântul creator, iar apoi unicul Fiul al lui Dumnezeu. Partea de mijloc a prologului ne atrage atenția asupra umanității care intră în contact cu Lumina. Umanitatea a beneficiat de multe mărturii pentru a putea recunoaște Lumina, și cu toate acestea, ce mai mare parte a respins Lumina.

Ioan nu ne vorbește în Prolog în mod direct despre Isus. Noi deducem că Isus este Cuvântul, dar el nu afirmă în mod explicit acest lucru. Alegerea termenului de Logos ne sugerează faptul că Ioan s-a adresat deopotrivă evreilor și grecilor. Cuvântul avea o semnificație aparte pentru evrei, deoarece lumea a fost creată prin Cuvânt, iar Vechiul Testament conține anumite pasaje care ne indică faptul că acest Cuvânt este mai mult decât simpla rostire a lui Dumnezeu, ci este o Persoană (vezi de exemplu Proverbe cap.8). Pe de altă parte, pentru filosofia grecească, Logos-ul era principiul primordial al ordinii din Univers. Ioan le spune că acest Logos este Isus, dar este interesant că Ioan deși folosește termenul de Logos, el își nuanțează semnificația. Ioan nu conferă termenului de Logos aceeași semnificație pe care i-o conferă filosofia grecească. Pentru Ioan, Cuvântul este mai mult decât un concept sau principiu impersonal. Logosul este o Persoană din comunitatea dumnezeirii. Primele trei versete din Ioan afirmă cu maximă claritate divinitatea lui Isus. Cuvântul era înainte de toate lucrurile create, și era cu Dumnezeu și era Dumnezeu. Și toate lucrurile au fost create prin El. Cuvântul este a doua Persoană din cadrul Sfintei Treimi. Observ din v.3 conlucrarea dintre Tatăl și Fiul în actul creației. Nu Tatăl a făcut lumea, nu Fiul a făcut lumea, ci Tatăl prin Fiul. Tatăl lucrează împreună cu Fiul. Există o relație și armonie desăvârșită. Însuși secretul actului creator pare a se ascunde în relația dintre Tatăl și Fiul. Este interesant că și viața umană pe pământ se perpetuează într-un cadru relațional. Atunci când un bărbat se alipește de o femeie, apare o nouă viață. Acest fapt reflectă actul creator al Sfintei Treimi. Tot ce a fost creat a izvorât din comuniunea desăvârșită a Tatălui cu Fiul, din dragostea din cadrul Sfintei Treimi. De aceea ce a fost creat este amprentat de interdependență, de nevoia de celălalt, de nevoia de relaționare. Individualismul și independența totală se opun naturii dumnezeirii și naturii a tot ce este creat. Atât în cadrul Sfintei Treimi, cât și în tot ce este creat cuvântul cheie este „împreună”. Și pentru că originea vieții se

regăsește în dragostea infinită dintre Tatăl și Fiul nevoia fundamentală și chemarea primordială a omului este dragostea. Stau și mă minunez de originea minunată pe care o am. Am fost adus în ființă de Tatăl prin Fiul, din dragostea Unuia pentru Celălalt. Atât Tatăl cât și Fiul s-au gândit la ceva frumos, la ceva special, la ceva unic și m-au adus în ființă. Originea mea se regăsește în dragostea desăvârșită din cadrul Sfintei Treimi. Nimic nu a fost creat din greșeală sau la întâmplare, deci, nici eu. Intrarea mea în ființă nu a o fost o eroare sau o greșeală. Nu, ci atât Tatăl, cât și Fiul au dorit nespus de mult să intru în ființă. De comun acord au hotărât să exist și să port în mine ceva unic din frumusețea lor. Dacă Sfânta Treime a dorit cu ardoare să intru în existență, atunci înseamnă că viața mea este nespus de valoroasă, că are un scop, că are un sens. Dacă Isus este Cuvântul, atunci El nu ar trebui să fie un străin pentru sufletul meu. Ar trebui ca El să mă cunoască, și ca sufletul meu să îl cunoască și El. Ioan nu ni-l prezintă pe Isus doar ca pe un profet sau un Trimis. El este Cel ce ne-a creat. Legătura dintre noi și El este mai profundă decât ne imaginăm. De aceea, se și așteaptă ca noi să Îl recunoaștem, căci noi toți suntem din El. Într-adevăr, se pare că Ioan îl prezintă pe Isus ca și Cuvânt creator nu doar pentru a afirma cu maximă claritate identitatea Lui, dar și pentru a evidenția legătura dintre El și umanitate și a dezvolta ideea capacității intrinseci a omului de a-L recunoaște. După cum ne va spune Ioan în versetul 10: „*El era în lume, și lumea a fost făcută prin El, dar lumea nu L-a cunoscut.*” Conjunția adversativă „dar” ne indică faptul că lumea trebuia să Îl cunoască tocmai pentru că a fost creată prin Cuvânt.

În a doua parte a prologului (v.4-9) Ioan insistă asupra mărturiei de care a beneficiat omenirea. Ideea sa fundamentală este că lumea a beneficiat de mărturii extraordinare și astfel ar fi trebuit să recunoască Cuvântul întrupat. „*În El era viața și viața era lumina oamenilor.*” Oare la ce viață și la ce lumină se referă Ioan? Și mai ales, la ce perioadă de timp se referă Ioan? Se referă la perioada de la crearea omului la Hristos sau doar la perioada din Eden? Versetul 5 „*Lumina luminează în întuneric și întunericul nu a biruit-o*”, îmi sugerează că afirmația „*viața era lumina oamenilor*” nu se referă doar la Eden, ci este un adevăr care străbate întreaga istorie. În următorul fel: Într-adevăr, este logic să credem că Lumina din versetul 4 este aceeași Lumină cu cea din v.5. Textul curge în următorul fel: „*...viața era lumina oamenilor. Lumina luminează în întuneric...*” Dar la ce lumină se referă Ioan? Vom găsi răspuns la această întrebare dacă mai întâi vom defini viața, căci viața era lumina oamenilor. „*În El era viața...*”. Ar putea fi două posibilități, ambele adevărate: viața spirituală și viața fizică. Contextul îmi sugerează că este vorba de viața fizică, viață ce poartă în sine amprenta vieții spirituale. După căderea din Eden, omul s-a despărțit de Dumnezeu și cei ce s-au născut din Adam s-au născut sub păcat și nu au mai beneficiat toți de această viață. Însă toți au beneficiat de viața fizică. Un alt argument, că se referă în primul rând la viața fizică, este v.3 care ne vorbește despre actul creației. După acest verset Ioan ne spune că „*În El era viața...*”. Deci, este logic să credem că Ioan se referă în primul rând la viața fizică. Dar iată că viața fizică era lumina oamenilor. De această dată termenul de Lumină cunoaște o dimensiune spirituală. Este vorba de acea Lumină spirituală care se opune întunericului spiritual adus de căderea omului în păcat, după cum ne va spune Ioan mai târziu: „*Și judecata aceasta stă în faptul că, odată venită Lumina în lume, oamenii au iubit mai mult întunericul decât lumina, pentru că faptele lor erau rele. Căci oricine face răul, urăște lumina, și nu vine la lumină, ca să nu i se vadăască faptele. Dar cine lucrează după adevăr, vine la lumină, pentru ca să i se arate faptele. Dar cine lucrează după adevăr, vine la lumină, pentru ca să i se arate faptele, fiindcă sunt făcute în Dumnezeu.*” (Ioan 3:19-21). Deci Ioan se referă la acea lumină care îi ajută pe oameni să deosebească binele de rău, să înțeleagă că întunericul este întuneric. Deci, viața fizică, chiar în cazul oamenilor despărțiți de Domnul, este amprentată cu o

lumină spirituală care se opune cu întunericul lumii în care s-au născut. Această interpretare este în armonie cu Romani cap.1-2. În aceste capitole Pavel ne spune că omul poate să Îl cunoască pe Dumnezeu prin creație și că în conștiința sa, Domnul a scris Legile Sale astfel ca acesta să poată deosebi binele de rău. Ioan se referă la lumina conștiinței care uitându-se la creație descoperă omului trăsăturile non-morale ale Creatorului (atotputernicia, atotștiința etc.) și privind la sine (la legile înscrise în sine de creator – vezi Romani cap.2) îi descoperă omului trăsăturile morale ale Creatorului (dreptate, dragoste, credincioșie etc.). Ioan este foarte convins de puterea luminii conștiinței: *”Lumina luminează în întuneric și întunericul nu a biruit-o.”* În Romani cap.2-3 descoperim încă două resurse pe care le oferă Domnul oamenilor și care întăresc puterea luminii conștiinței acestora: este vorba de Scriptură și de mărturia oamenilor credincioși. În alte părți ale Scripturii, descoperim că intervenția divină în viața fiecărui om este încă o resursă care intensifică lumina din conștiința omului. Omul se naște sub păcat și într-o creație decăzută și aflată într-un întuneric spiritual teribil. Dar el se naște cu un senzor minunat care îl ajută să deosebească binele de rău și să Își recunoască Creatorul. Această lumină a conștiinței este expusă creației, Scripturii, mărturiei oamenilor credincioși și intervențiilor lui Dumnezeu în viața oamenilor și a popoarelor. Senzorul spiritual al omului recunoaște Adevărul revelat în cele de mai sus și care se opune Minciunii promovate de cel rău în lume. În ciuda înmulțirii păcatului în lume, Ioan are curajul să strige cu bucurie: *„Lumina luminează în întuneric și întunericul n-a biruit-o.”* Ioan insistă mult pe capacitatea intrinsecă a omului de recunoaște Adevărul. Omul poartă în sine chipul Creatorului (deși nu L-a văzut niciodată!), dorul după Eden (deși nu a fost niciodată acolo!), simțul Adevărului (deși se naște într-o lume a minciunii!). Omul se naște într-o lume imperfectă, el însuși fiind plin de ruine. Cu toate acestea, el are conștiința faptului cum ar trebui să fie lumea. El nu a fost expus niciodată unei lumi ideale, dar el și-o poate imagina, și chiar mai mult, și-o dorește intens. El știe că lucrurile nu ar trebui să fie așa, că nu aceasta este normalitatea. El se naște cu dorul după Eden, după dragoste, după armonie, după perfecțiune, după un sens veșnic, după relații desăvârșite, după Infinit. Când acest dor după Eden întâlnește adierea Edenului de altădată, sufletul rostește cu toată puterea: pe aici este drumul către casă! Citind versetele 6 și 7 descoperim că Ioan nu insistă doar pe senzorul intern al conștiinței, ci și pe mărturia externă la care este expus acest senzor. El nu amintește de creație, Scriptură, intervențiile divine în viețile oamenilor, ci îl aduce în atenția noastră pe Ioan. El își concentrează atenția asupra mărturiei de care au beneficiat cei care L-au respins pe Hristos. Ioan a fost trimis de Dumnezeu ca să mărturisească despre Lumină. Ioan este ultimul proroc al Vechiului Testament, este cel care înglobează în sine vocea și mărturia excepțională a Vechiului Testament. Ca și vocea a Vechiului Testament, Ioan vine din partea lui Dumnezeu pentru a mărturisi despre Lumină. El face legătura dintre Vechiul Testament și Hristos, pentru ca toți să creadă prin el. Ioan a fost recunoscut de tot Israelul ca fiind trimis din partea lui Dumnezeu. Mărturia lui Ioan a fost excepțională. În trei ani de zile el a electrizat tot norodul și a adus o reală trezire spirituală în popor. Lumina conștiinței poporului a recunoscut că Ioan fusese trimis de Domnul. Nimeni nu s-a îndoit de acest lucru. Cu toate acestea, Ioan nu a venit să mărturisească despre sine, ci despre Lumină. El nu s-a identificat cu Lumina, ci el a fost un martor al Luminii. Despre care Lumină a mărturisit Ioan *„Aceasta era adevărata Lumină care luminează pe orice om, venind în lume”*. În mod cert Lumina este Hristos. Dar se pare că Ioan nu se referă doar la perioada cât a trăit Isus pe pământ. Lumina care era Cuvântul, era dinainte de întrupare și opera în istorie de la facerea omului. Expresia *„venind în lume”* s-ar putea referi la Lumină sau la orice om. Deși ambele variante sunt adevărate, contextul îmi sugerează faptul că Ioan se referă la faptul că Lumina luminează pe orice om care intră în lume, în existență. În v. 4 El ne-a spus că

El era viața și că viața era lumina oamenilor, și apoi în v.5 că lumina luminează în întuneric și întunericul nu a biruit-o. Deci Ioan pare să ne spună, că Ioan Botezătorul deși a venit ca martor al lui Isus, el a mărturisit despre o Lumină care deja era în lume. Acest fapt este în armonie cu primele trei versete care ne vorbesc despre preexistență. Cuvântul era înainte de toate, toate au fost create prin El, și Acest Cuvânt a luminat cu putere de la facerea omului și până la Ioan. Ioan a mărturisit nu neapărat despre ceva nou, cât despre ceva care deja opera în istorie de mii de ani. Noutatea mărturiei lui Ioan a fost aceea că el a vestit că acel Cuvânt care lumina de mult în lume S-a întrupat. Este interesantă și expresia: „*pentru ca toți să creadă prin el.*” Prin el cine? Prin Cuvânt sau prin Ioan? Pe de o parte, credința noastră în Tatăl este doar prin Fiul. Pe de altă parte, credința noastră în Fiul este în urma mărturiei lui Ioan și implicit a Vechiului Testament. De ce era important ca toți să creadă prin „el”? Era important să credem prin Ioan pentru că Vechiul Testament a fost cel care l-a legitimat pe Isus ca fiind Mesia. Era important să credem în Tatăl prin Fiul, căci doar El l-a făcut cunoscut pe Tatăl.

Lumina luminează pe orice om. Ce afirmație extraordinară! Acest lucru a fost adevărat înainte de Hristos, și cu mai mult este adevărat după Hristos! Domnul nu se lasă lipsit de mărturie! Orice om care intră în existență este expus cu putere luminii, și omul are în sine capacitatea intrinsecă de a recunoaște lumina. Duhul Sfânt lucrează în dreptul fiecărei inimi de la naștere până la moarte el încearcă să refacă legătura dintre lumina dinlăuntru și lumina de afară. Ne gândim la miliardele de suflete din istorie, din părțile întunecate ale istoriei și ale lumii. Mă gândesc la întunericul spiritual din Evul Mediu când Scriptura nu era tradusă și accesibilă, la triburile din Africa și la cei din lumea musulmană, la zonele întunecate ale pământului în care nu s-a vestit Evanghelia. Ioan îmi spune că Lumina luminează pe toți aceștia. Și lumina este puternică și întunericul nu a biruit-o!

Lumina aducea lumină în lume înainte de a veni în Lume! Tocmai din această pricină lumea trebuia să Îl recunoască pe Isus. Isus nu a fost ceva nou și neașteptat pentru omenire. Isus era întruparea Luminii înscrisă în inima lor și care i-a luminat pe toți de la intrare în existență. Isus era Cuvântul prin care au fost creați toți. Tocmai de aceea ei trebuiau să Îl recunoască.

Versetele 10-13 evidențiază reacția oamenilor față de Lumină. Avem prezentată mai întâi reacția lumii, apoi reacția a lor Săi și apoi reacția celor ce au crezut. Versetul 10 reprezintă o nouă provocare. Ce moment are în vedere Ioan? Se referă el la întruparea Luminii sau tot la perioada de dinainte de întrupare? Este adevărat că Isus a fost Lumina lumii (vezi cap.8). La fel de adevărat este că Lumina Cuvântului era deja în lume înainte de întrupare. Expresia „*lumea nu L-a cunoscut*” se potrivește mai bine perioadei dinaintea întrupării deoarece Isus a venit la ai Săi și nu a dezvoltat o lucrare de misiune printre Neamuri. A părăsit odată teritoriul Iudeii pentru a merge în Tir și Sidon și a poposit puțin în ținutul Gadarenilor. Mărturia Lui a fost pentru Iudei, rămânând ca ucenici Lui să ducă vestea cea bună a mântuirii și neamurilor. Deci, înainte de întruparea Cuvântului, Lumina Cuvântului era deja în lume, dar lumea nu L-a cunoscut. Ioan insistă că lumea ar fi trebuit să Îl cunoască: „*și lumea a fost făcută prin El, dar lumea nu L-a cunoscut...*”. Între Cuvântul creator și lume există o legătură profundă, mai mare decât ne imaginăm. Lumea vine din El și poartă în sine amprenta Cuvântului și dorul arzător pentru viața Cuvântului. Lumea ar fi trebuit să recunoască Lumina Cuvântului care se regăsea și se regăsește în conștiință, creație, Scriptură, mărturia celor credincioși, intervențiile divine în viața oamenilor și a popoarelor. Faptul că lumea nu a primit Lumina Cuvântului nu este o dovadă a slabei intensități a Luminii Cuvântului în lume, ci o dovadă a răzvrătirii și împietririi inimii lor. Ioan nu se ferește să ne spună că chiar ai Săi nu L-au primit. Acest fapt era un argument teribil în primul

secol împotriva lui Isus: „*Cum poate fi Isus Hristosul dacă mai marii lui Israel și poporul ales L-au declarat proroc mincinos și L-au omorât?*”. Ioan doar ne spune în prolog că ai Săi nu L-au primit. În Evanghelie el ne va explica în amănunt de ce ai Săi nu L-au primit. Acesta pare fi o temă importantă a primelor 12 capitole. În prolog Ioan ne spune că, deși ai Săi ar fi trebuit, mai mult ca lumea, să recunoască Lumina, cu toate acestea nu au primit-o. Lumina, deși intensă, nu este orbitoare. Lumina este suficient de intensă ca să poți crede că ea este adevărul, dar este suficient de slabă pentru a te lăsa liber să respingi adevărul. Respingerea din partea a lor Săi este cea mai bună dovadă în acest sens. Dar vestea bună este că nu toți au respins Lumina. Cei care au primit-o dovedesc că într-adevăr se putea primi și că oricine o poate primi. Ioan insistă pe beneficiile primirii Luminii: „*le-a dat dreptul să se facă copii ai lui Dumnezeu, născuți nu din sânge, nici din voia firii lor, nici din voia vreunui om, ci din Dumnezeu.*” Cei creați prin Cuvânt au nevoie să recunoască Cuvântul pentru a se naște a doua oară. Ei sunt din Dumnezeu, și totuși trebuie să se nască din Dumnezeu. Deși creați de Dumnezeu, oamenii se nasc sub păcat, morți d.p.d.v. spiritual. Întâlnirea cu Lumina face posibilă nașterea lor spirituală din Dumnezeu. Acest fapt nu înseamnă schimbarea religiei sau a confesiunii, ci este ceva dincolo de voia firii lor, sau voia vreunui om. Este o nașterea din Dumnezeu care este dincolo de orice formă de religie sau organizare realizată de om. Înseamnă refacerea relației cu Creatorul, descoperirea Lui ca Tată și primirea statutului de copil al lui Dumnezeu. Este uimitor curajul Creatorului de a îngădui ca fapăturile Sale să se nască sub păcat. Nu din pricina alegerii noastre, ci din pricina păcatului lui Adam și a voii suverane a lui Dumnezeu, cu toții ne naștem sub păcat, morți d.p.d.v. spiritual și într-o creație decăzută. Ne naștem fără să vedem chipul Creatorului și fără să îi auzim vocea. În schimb ne naștem cu o predispoziție teribilă de a păcătui și de a ne răzvrăti față de Creator. Domnul îngăduie acest lucru, dar ne oferă șansa să ne naștem din Dumnezeu prin recunoașterea Luminii Cuvântului. Domnului nu îi este teamă că nu vom putea recunoaște Lumina din pricina întunericii din noi și din lumea în care ne-a trezit. El știe că senzorul din noi are puterea să recunoască mărturia Luminii în lume, în ciuda întunericii intens din lumea întreagă. Fiecare convertire reprezintă o nouă dovadă a acestui adevăr. Nu avem timp să dezvoltăm acum această temă, dar acest adevăr este extrem de important în revelarea de Sine a lui Dumnezeu. Am comentat detaliat acest lucru când am studia Apocalipsa cap. 6. Atunci ne-am întors la discuția dintre Dumnezeu și Satan din cartea Iov și am putut deduce că crearea omului a fost răspunsul strategic al lui Dumnezeu la răzvrătirea lui Lucifer. Se pare că una din acuzele lui Lucifer a fost că o faptură creată nu poate să creadă cu adevărat că Domnul este ceea ce pretinde, că este dragoste și că poate fi slujit din dragoste și de bunăvoie. Prin crearea omului Domnul răspunde acestei acuze. Adam este așezat în Eden și pus să aleagă între oferta lui Dumnezeu și oferta lui Satan. Oare este oferta lui Dumnezeu suficient de credibilă? Adam alege oferta celui rău. Aparent cel rău a avut dreptate, dar doar aparent, căci alegerea lui Adam nu este o demonstrație completă a faptului că oferta lui Dumnezeu nu este credibilă, ci poate fi de fapt o dovadă că libertatea de alegere este reală. Domnul îngăduie ca omul să existe după cădere și fiii lui Adam să se nască într-o fire a păcatului și într-o lume văduvită de slava Creatorului. Acesta este un context și mai bun pentru a se demonstra falsitatea acuzației celui rău. Acum oamenii sunt într-un context mult mai dificil decât al lui Adam. Acum ei nu L-au văzut niciodată pe Creator și sunt invadați din toate părțile de întuneric. Lumina Creatorului încă este în creație, dar cu o intensitate incomparabil mai mică decât cea din Eden. Dacă acum, în acest context, unii oameni vor alege oferta Creatorului, atunci demonstrația este și mai clară că această ofertă este cu adevărat credibilă și că oferta celui rău este falsă. Ioan ne spune că unii L-au primit și au primit dreptul să fie copii ai lui Dumnezeu. Prin alegerea noastră a fost demonstrat adevărul despre Creator. Ce

onoare imensă să facem parte din această demonstrație măreață! Prin fiecare alegere în care ascultăm de Domnul strălucește slava Sa și este făcută de ocară minciuna celui rău!

În primele 13 versete Ioan ne spune:

- Cuvântul este Dumnezeu, este înainte de toate și prin El sunt toate;
- Oamenii creați prin Cuvânt au beneficiat de mărturia Luminii și au fost capacitați să recunoască Cuvântul prin care au fost creați, și aceasta în ciuda întunericului care domnește peste Lumină;
- Cu toate acestea oamenii au respins fără temei Cuvântul prin care au fost creați, iar ai Săi au făcut același lucru când Cuvântul a venit la ei.
- Dar sunt unii care au primit Cuvântul, adică sunt unii care au crezut. Aceștia beneficiază de harul de a se naște spiritual din Cel din care au intrat în existență.

Încerc să identific ce urmărește Ioan. Alături de identitatea Cuvântului, Ioan subliniază capacitatea intrinsecă a oamenilor de a recunoaște Cuvântul și faptul că respingerea Acestuia a fost fără temei. În același timp nu uită să amintească de cei care au crezut Cuvântul și de harul de care beneficiază aceștia: să se nască spiritual din Cel din care au intrat în existență. Este important să observăm cum aceste teme se regăsesc în Evanghelie. Divinitatea lui Isus este afirmată mai mult decât în Evangheliile sinoptice și pe parcursul Evangheliei descoperim două tipuri de personaje: personaje care au primit Lumina și personaje care, deși au fost profund cercetate și marcate de Lumină, au respins Lumina fără temei.

În a doua parte a prologului Ioan vrea să dezvolte și să explice expresia: „*a venit la ai Săi*”. Lumina era în lume de la creație, dar la un moment dat a venit la ai Săi și ai Săi nu au primit-o. Dar ce înseamnă că a venit la ai Săi? În a doua parte a prologului Ioan afirmă întruparea Cuvântului și semnificația acestui eveniment unic în istoria umanității și a veșniciei. Observăm mai întâi că în prolog Ioan nu afirmă doar divinitatea lui Isus, identificându-l cu Cuvântul creator și mântuitor (în Vechiul Testament este cât se poate de clar că singurul care creează și mântuiește este doar Domnul), ci și umanitatea Sa, prin doctrina întrupării Cuvântului. Întruparea este o mare taină. Cum a putut Dumnezeu infinit să se întrupeze într-un trup finit, într-o fire asemănătoare cu a păcatului? Cum a putut El să rămână Dumnezeu și să fie și om în același timp? Ioan nu pare interesat să dezlege această taină, ci insistă asupra semnificației teologice a întrupării. Pentru a explica această semnificație el folosește o expresie deosebită: „*Și a cortuit printre noi*” (așa apare în original). Astfel ne aduce aminte de primirea Cortului Întâlnirii de către Israel pe muntele Sinai. Cortul Întâlnirii a însemnat o nouă fază în revelarea de Sine a lui Dumnezeu către poporul Său și o mai mare apropiere de Acesta. Cortul revela frumusețea caracterului Domnului cu mai multă claritate decât creația sau minunile din Egipt, decât Legea însăși. Cortul a însemnat trecerea într-o etapă nouă, superioară a cunoașterii Celui Prea Înalt. Dar prin Cort Domnul S-a putut apropia și mai mult de poporul Său. Dacă Domnul i-a adus din Egipt la muntele Său, la Sinai, prin Cort Domnul a putut coborî în mijlocul lor. Cortuirea Cuvântului printre oameni a însemnat o nouă fază în cunoașterea Celui Prea Înalt, dar o fază cu totul specială și inegalabilă. La fel cum dăruirea Cortului a însemnat un mare salt în cunoașterea Celui Prea Înalt, la fel, întruparea Cuvântului reprezintă o fază unică a revelației, fără precedent în istorie. De fapt, Isus este Ultimul Cuvânt al lui Dumnezeu. El încheie revelația despre Dumnezeu. Dumnezeu nu are să ne dăruiască ceva mai bun sau mai clar. În întruparea Cuvântului El ne-a dăruit tot. La fel cum ne spune, atât de frumos, și autorul epistolei către evrei:

„După ce ne-a vorbit în vechime părinților noștri prin proroci, în multe rânduri și în multe chipuri, Dumnezeu la sfârșitul acestor zile, ne-a vorbit prin Fiul, pe care L-a pus moștenitor al tuturor lucrurilor, și prin care a făcut și veacurile. El, care este oglindirea slavei Lui și întipărirea Ființei Lui, și care ține toate lucrurile cu Cuvântul puterii Lui, a făcut curățirea păcatelor, și a șezut la dreapta Măririi în locurile prea înalte, ajungând cu atât mai presus de îngeri, cu cât a moștenit un Nume mult mai minunat decât al lor.” (Evrei 1:1-4). Isus nu marchează doar o nouă etapă în revelația de Sine a lui Dumnezeu pentru om, Isus este o revelație unică, fără precedent, maximă și ultimă. Isus este Dumnezeu întrupat care reflectă cu toată claritatea frumusețea Divinității. Nu poate exista ceva mai clar și mai grăitor pentru noi. Ioan subliniază și el de două ori unicitatea revelației prin întruparea Cuvântului:

- „ca slava **singurului** născut din Tatăl.”
- „**Nimeni** nu a văzut vreodată pe Tatăl; **singurul** Lui Fiu, care este în sânul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut.”

Revelearea dăruită de Isus este incomparabilă cu tot ce a fost până la El, deoarece Isus este Fiul lui Dumnezeu care l-a văzut pe Dumnezeu. Ioan însuși, cel mai mare proroc al Vechiului Testament, a mărturisit că Isus este mai mare decât el, iar argumentul acestei afirmații îl constituie tocmai preexistența și divinitatea lui Isus: „*Cel ce vine după mine este înaintea mea, pentru că era înainte de mine.*” Ioan este un martor ocular al acestui maxim al revelației: „*Și noi am privit slava Lui, o slavă întocmai ca slava singurului născut din Tatăl.*” De unde știe Ioan că slava este întocmai ca slava singurului născut din Tatăl? Revelația lui Isus a fost pregătită de mărturia Vechiului Testament și de lumina din conștiința omului. Luminat de mărturia Vechiului Testament și de lumina conștiinței sale, când a privit la Isus, Ioan a putut spune cu toată ființa : „Iată-L pe Domnul!”. După cum ne spune și în epistola sa: „*Ce era de la început, ce am auzit, ce am văzut cu ochii noștri, ce am privit și ce am pipăit cu mâinile noastre, cu privire la Cuvântul vieții, pentru că viața a fost arătată, și noi am văzut-o, și mărturisim despre ea, și vă vestim viața veșnică, viață care era la Tatăl și care ne-a fost arătată.*”

Mărturisesc că ori de citeam aceste versete, precum mai ales versetul 14 din cap. 1, din Evanghelia lui Ioan, sufletul meu tresărea și parcă se trezea. Acum încep să înțeleg de ce. Descopăr în mine dorința de a revela frumusețea Tatălui pe pământ. Am fost creat după chipul Său cu acest scop precis: să oglindesc frumusețea Lui pe pământ. Aceasta este dorința fundamentală care arde în sufletul fiecărui muritor, fie că o conștientizează sau nu. Când citesc aceste versete sufletul meu tresare pentru că, în lumina exemplului lui Isus, este reconștientizată dorința, chemarea originară de a reflecta slava lui Dumnezeu pe pământ. Sufletul meu tresare pentru că își conștientizează falimentul, dar tresare și de bucurie că a fost un Om care a reușit, care a împlinit mandatul primit de Adam chiar în contextul unei creații decăzute. Cineva dintre noi a reușit, și a reușit mi bine decât ar fi putut chiar Adam dacă trăia în ascultare. Mă gândesc profund la drama existenței mele, la drama celui născut sub păcat și care a ales răzvrătirea. Am fost lipsit de slava Creatorului și acum, prin Duhul Sfânt, încerc să împlinesc mandatul pentru care a fost creat omul. Dar îmi dau seama că o fac atât de stângaci și că sunt atât de departe de ceea ce am fost menit să fiu. Această discrepanță, între stângăcia cu care oglindesc slava Creatorului și de modul în care omul ar fi trebuit să o facă, este bine simțită de sufletul meu. Revelarea slavei prin Isus nu face decât să mă ajute să conștientizez și mai bine această discrepanță și drama celui ce a ales răzvrătirea. Din această pricină, sufletul meu geme a păcat, sufletul meu este cuprins de un suspin profund, de așteptarea înfierii, adică a răscumpărării trupului nostru. De-abia atunci vom putea, fără stângăcii sau erori, să oglindim slava Celui după

al cărui chip am fost creați. Și totuși Isus a făcut-o de pe acum, din această lume și a făcut-o în chip desăvârșit. De aceea, ca și Ioan, mă plec înaintea Lui și Îi spun: „Eu nu sunt vrednic nici măcar să îți dezleg cureaua de la încălțăminte.” Isus mă face gelos. Sunt conștient că El s-a născut într-o fire „*asemănătoare cu a păcatului*” (vezi Romani cap.8) și că era singurul născut din Tatăl. Cu toate acestea, El ne promite că nu ne va lăsa singuri, ci că va trăi prin noi. El ne dă șansa prin Duhul Sfânt să trăim, măcar în parte, ca El. Cu cât îl vom lăsa pe Duhul Sfânt să ne conducă viața, cu atât vom învedera mai mult din frumusețea chipului Celui care ne-a creat.

Pentru a sublinia și mai mult capacitatea revelatorie a lui Isus, Ioan face o paralelă între Isus și Moise: „*căci Legea a fost dată prin Moise, dar harul și adevărul au venit prin Isus Hristos*”. În acest verset, Ioan identifică, pentru prima dată, Cuvântul cu Isus în mod explicit. Acest verset evidențiază și faptul că în prolog, Ioan afirmă nu doar divinitatea lui Isus, dar și mesianitatea Sa. Isus este Hristosul, acel proroc ca Moise, și mai mare ca Moise. Ce înseamnă că Legea a venit prin Moise, dar harul și adevărul au venit prin Isus Hristos? Conjunția adversativă „dar” ne sugerează oare că Legea se opune harului și adevărului? Nicidecum! Legea a însemnat revelarea adevărului despre caracterul moral și voia morală a lui Dumnezeu. Apoi, dacă în termenul de Lege includem și Legea ceremonială, atunci putem spune și că harul a fost revelat prin Lege. Ispășirea de la Cort pune în lumină harul și îndurarea fără margini a Creatorului. Deci expresia „*Legea a fost dată prin Moise*” marchează un eveniment esențial al revelației lui Dumnezeu către poporul Israel. Primirea Legii a însemnat un salt imens în cunoașterea Celui Preaînalt. Cel prin care a fost revelată Legea a fost Moise. Moise a fost un personaj complex și unic în tot Vechiul Testament. El a fost deopotrivă:

- Răscumpărător
- Proroc
- MarePreot
- Împărat

Nici un alt personaj din tot Vechiul Testament nu cumulează toate aceste funcții la un loc. Cartea Deuteronomului se încheie subliniind unicitatea lui Moise: „*În Israel nu s-a mai ridicat proroc ca Moise, pe care Domnul să-l fi cunoscut față în față. Nici unul nu poate fi pus alături de el în ce privește toate semnele și minunile pe care l-a trimis Domnul să le facă în țara Egiptului, împotriva lui Faraon, împotriva supușilor lui și împotriva întregii lui țări, și în ce privește toate semnele înfricoșătoare, pe care le-a făcut Moise cu mână tare înaintea întregului Israel.*” (Deut. 34:10-12).

Nimeni deci nu s-a mai bucurat de o așa apropiere de Domnul. Domnul îi vorbea gură către gură, și Moise vorbea în Cort cu Domnul, așa cum vorbesc doi prieteni. Nimeni în tot Vechiul Testament nu s-a bucurat de atâtea revelații ca Moise, și să fi auzit atât de des vocea Domnului și să fi petrecut așa de mult timp în prezența lui Dumnezeu, ca în prezența unui prieten, cu care să poți comunica gură către gură. Dar Moise prefigura pe Mesia. El însuși a spus: „*Domnul, Dumnezeul tău, își va ridica din mijlocul tău, dintre frații tăi, un proroc ca mine: să ascultați de el!*”. Singurul care a fost ca Moise, și chiar mai mare ca Moise a fost Isus. Isus s-a bucurat de o mai mare apropiere de Tatăl, a făcut semne egalabile cu cele făcute de Moise și a adus oamenilor o revelație superioară celei aduse de Moise, „*căci Legea a venit prin Moise, dar harul și adevărul au venit prin Isus Hristos.*” Totuși, adversativul „dar” evidențiază o anume opoziție între „*lege*” și „*harul și adevărul*”. Despre ce să fie vorba? Ni se sugerează că harul și adevărul

reprezintă mai mult decât a însemnat Legea. Ar fi două posibile variante de interpretare. Prima insistă că este vorba despre „harul și adevărul” care au venit prin Isus Hristos. Dacă Legea venită prin Moise descoperea ceva din adevărul și harul lui Dumnezeu, acum prin Isus Hristos, a venit însuși harul și adevărul lui Dumnezeu și despre Dumnezeu. Legea revela o parte din adevăr, acum a venit adevărul, oglindind în chip desăvârșit și complet frumusețea Tatălui. A doua variantă observă că în limba greacă sunt folosite două verbe diferite în v.17. Al doilea verb, folosit pentru „*harul și adevărul...prin Isus Hristos*” ar putea însemna: „*a deveni*”, sugerând că Isus Hristos este împlinirea harului și adevărului prefigurate de Lege. După cum ne spune și autorul epistolei către evrei: dacă Legea este umbra lucrurilor viitoare, Hristos este însăși realitatea. Traducerea literală evidențiază folosirea a două verbe diferite și subliniază că al doilea verb este folosit la singular: „*Legea a fost dată prin Moise, dar harul și adevărul a(u) venit prin Isus Hristos.*”, și este adăugat următorul comentariu: „Literal „a venit” (singular), având sensul că harul și adevărul, care existau mai înainte în Dumnezeu, sunt identificate cu o singură persoană, Isus Hristos, care a venit în lume. Astfel, adversativul „dar” nu pune atât în opoziție „Legea” cu „harul și adevărul”, ci verbul „a da” cu verbul „a veni”. Legea a fost dată prin Moise, dar harul și adevărul descoperit în parte prin Lege, au venit în lume prin întruparea Cuvântului. Probabil acesta este sensul intenționat de autor. Această interpretare se armonizează cu întreg conținutul celei de a doua părți a prologului, care insistă pe revelația unică și superioară venită prin Isus Hristos. Ioan alege apogeul revelației cunoscut până atunci de omenire, și anume Legea dată prin Moise, și ne spune: ce a primit omenirea prin Isus Hristos este mult mai mult. Afirmatia este șocantă și intrigantă pentru evrei, care considerau Legea primită prin Moise marea revelație a lui Dumnezeu către om. Prin versetul 17 Ioan anticipează și faptul că una din temele Evangheliei va fi o posibilă paralelă între Isus și Moise. Este interesant că am avut toată această discuție pornind de la adversativul „dar” folosit de Cornilescu, dar, surpriză, în original nu apare nici un „dar”. Acest fapt ne indică și mai mult că nu este nici o opoziție între „*har și adevăr*” și „*Lege*”, ci că scopul lui Ioan este acela de a reliefa că în Isus Hristos ne bucurăm de o revelație superioară celei primite prin Moise.

A doua parte a prologului susține ideea revelației unice și net superioare în Isus Hristos prin patru puncte:

- Revelarea prin întrupare a slavei singurului născut din Tatăl
- Mărturia lui Ioan Botezătorul: Isus e mai mare decât mine, căci era înainte de mine!
- revelație mai mare decât cea a lui Moise: apogeul revelației Vechiului Testament este eclipsat de întruparea Cuvântului.
- Isus este Fiul, singurul care L-a văzut pe Tatăl.

Dacă în vechime, Domnul S-a revelat într-o carte cu legi și porunci, acum El S-a întrupat. Acum nu avem doar o carte, ci o Persoană care nu este altceva decât întruparea Legii. Alături de mărturia conștiinței, evreii și chiar și multe neamuri aveau și mărturia Legii. În Isus Hristos Ioan a putut recunoaște întruparea Legii. Acest lucru i-a întărit convingerea că Isus, este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu.

Mărturia lui Ioan Botezătorul și primii ucenici – 1:19-1:51 –

Ioan își începe demonstrația cu mărturia lui Ioan Botezătorul și cu relatarea modului în care Isus și-a chemat primii ucenici, ucenici care au devenit apoi apostolii, care au mărturisit învierea lui Isus și au pus temelia Bisericii. Iată structura acestui pasaj:

- Mărturisirea lui Ioan despre sine (v.19-28)
- Mărturisirea lui Ioan despre Isus (v.29-34)
- Primii ucenici (v.35-51)

Mărturia lui Ioan despre sine

Ioan Botezătorul a fost cel mai mare profet al Vechiului Testament: „*Vă spun că dintre cei născuți din femei, nu este nici unul mai mare ca Ioan Botezătorul.*” (Luca 7:28). Lucrarea sa a electrizat întreg Israelul, și norodul a fost convins că el era un profet trimis de Domnul. Din această pricină, mărturia lui Ioan Botezătorul are un rol important în demonstrarea mesianității lui Isus. Ioan era reprezentantul Vechiului Legământ, vocea Vechiului Testament. Mărturia sa pentru Isus era în același timp mărturia Vechiului Testament cu privire la Mesia. Este interesant că mărturia lui Ioan Botezătorul despre Isus începe cu mărturia sa despre sine. Iudeii au trimis din Ierusalim niște preoți și leviți să-l întrebe cine este. Ioan nu se lasă impresionat de atenția care i se dă și nu încearcă să dea un răspuns pe placul celor ce-l întrebau. Ioan insistă: „*El a mărturisit și n-a tăgăduit: a mărturisit că nu este El Hristosul.*” Oare, a fost Ioan Botezătorul ispitit să afirme că el este Mesia, Salvatorul? Nu știm exact, dar observăm că autorul insistă că o parte importantă din mărturia sa a fost aceea de recunoaște că nu este el Mesia. Dacă s-ar fi dat drept Mesia, cu siguranță, poporul l-ar fi recunoscut. Și dacă ar fi intrat în jocul liderilor lui Israel pentru a lucra pentru interesele lor politice și pentru independența Iudeii, în mod cert s-ar fi bucurat de sprijinul lor. Este deci posibil ca Ioan să fi fost ispitit să se dea drept Mesia și să devină eroul național al lui Israel și să se bucure de adorația mulțimilor. Ioan mărturisește clar și răspicat că nu este el Mesia. El declară că nu este nici prorocul vestit de Moise în Deut.18.

Putem observa confuzia teologică a fariseilor care nu-l identificau neapărat pe prorocul ca Moise cu Mesia. Este interesant și faptul că Ioan declară că nu este nici Ilie. Cartea lui Maleahi se încheie cu anunțarea venirii prorocului Ilie înainte de ziua Domnului. În Luca 1:17 ni se spune despre Ioan Botezătorul că el va fi prorocul vestit de Maleahi cap.4:

„*Va merge înaintea lui Dumnezeu, în duhul și puterea lui Ilie, ca să întoarcă inimile părinților la copii, și pe cei neascultători la umblarea în înțelepciunea celor neprihăniți, ca să gătească Domnului un norod bine pregătit pentru El.*” Maleahi anunțase: „*Iată, vă voi trimite pe prorocul Ilie, înainte de a veni ziua Domnului, ziua aceea mare și înfricoșată. El va întoarce inima părinților spre copii, și inima copiilor spre părinții lor, ca nu cumva, la venirea Mea, să lovesc țara cu blestem!*” (Mal. 4:5-6).

În Luca înțelegem că Maleahi nu vorbea despre Ilie reîncarnat, ci despre un proroc în duhul și puterea lui Ilie. Isus îl identifică și el pe Ioan cu Ilie, cel care trebuia să vină:

„Ucenicii I-au pus următoarea întrebare: „Oare de ce zic cărturarii că întâi trebuie să vină Ilie?” Drept răspuns, Isus le-a zis: „Este adevărat că trebuie să vină întâi Ilie și să așeze din nou toate lucrurile. Dar vă spun că Ilie a și venit, și ei nu l-au cunoscut, ci au făcut cu el ce au vrut. Tot așa are să sufere și Fiul omului din partea lor.” Ucenicii au înțeles atunci că le vorbise de Ioan Botezătorul. „ (Matei 17:10-13).

Înțelegem deci că Ioan le declară că nu este el Ilie, tocmai pentru că fariseii, în confuzia lor teologică, chiar se așteptau să vină Ilie în persoană.

Este iarăși interesant faptul că la întrebarea: „Cine ești?”, Ioan Botezătorul nu răspunde prin citatul din Maleahi 3:1: „*Iată, voi trimite pe solul Meu; el va pregăti calea înaintea Mea.*” Atât Isus, cât și evangheliștii afirmă clar că acest verset se referă la Ioan Botezătorul. Dar Ioan preferă să se prezinte printr-un citat din cartea Isaia: „*Eu sunt glasul celui ce strigă în pustie: „Neteziți calea Domnului.*” Oare de ce? Pentru a înțelege acest lucru trebuie să analizăm mai întâi prima parte a capitolului 40. Capitolul 39 din Isaia se încheie cu profeția ajungerii în robia babiloniană a poporului Israel. În capitolul 40 Isaia deja vestește reîntoarcerea poporului din robie: „*Vorbiți bine Ierusalimului și strigați-i că robia lui s-a sfârșit...*” (Is.40:2). După această veste bună apar trei glasuri, trei strigăte cu trei mesaje diferite:

- Primul glas: „*Pregătiți în pustie calea Domnului!*”
- Al doilea glas: „*Orice făptură este ca iarba, dar Cuvântul Domnului rămâne în veac.*”
- Al treilea glas: „*Iată Dumnezeuul vostru vine cu putere(...). El Își va paște turma ca un păstor!*”

Înțelegem că Domnul vrea să se reîntoarcă în țară și în Ierusalim. El va veni din sau prin pustie. El este hotărât să vină. Dar poporul trebuie să îi pregătească calea, drumul: „*Neteziți în locurile uscate un drum pentru Dumnezeuul nostru! Orice vale să fie înălțată, orice munte și orice deal să fie plecate, coastele să se prefacă în câmpii, și strâmtorile în vâlcele! Atunci se va descoperi slava Domnului și orice făptură o va vedea!*”. Este în mod cert vorba de un mesaj simbolic. Pregătirea drumului în pustie ne trimite cu gândul de fapt la schimbarea ce trebuia produsă în inima poporului. Poporul trebuia să își desprindă inima de slava Babilonului care sedusese pe mulți evrei și să se alipească din nou de Cuvântul etern al lui Dumnezeu. De aceea, în al doilea mesaj, li se aduce aminte de contrastul din strălucirea efemeră a lumii și Cuvântul Domnului care rămâne în veac. Domnul și-a avut oamenii lui credincioși, care înainte de edictul lui Cir din 539 î.H. au pregătit inima poporului Său pentru reîntoarcerea Domnului în țară. Profeția din Isaia 40 s-a împlinit în mod parțial în 539 î.H, când o parte din evrei s-au întors în țara promisă. Și se va împlini, în chip plener, la trezirea spirituală a poporului Israel de la sfârșitul istoriei (vezi Romani 11). Ioan ne spune însă că el este glasul celui ce strigă în pustie. Înclin să cred că Isaia 40:3 nu este o profeție directă pentru lucrarea lui Ioan Botezătorul, ci mai degrabă surprinde foarte bine slujba și funcția sa. Ioan Botezătorul s-a născut într-un context în care Israel era deopotrivă într-o robie fizică și spirituală. Domnul avea să vină El Însuși la ai Săi. Slujba lui Ioan a fost să pregătească calea Domnului, să pregătească venirea lui Mesia, pregătind inima poporului să își recunoască adevăratul Salvator. Faptul că el citează din Isaia 40 demonstrează disponibilitatea și dorința lui Dumnezeu de a-și mântui poporul. Chiar dacă El știa ai Săi nu Îl vor primi, Ioan este glasul din Isaia care anunță venirea Domnului gata să realizeze restaurarea lui Israel. Domnul era gata să își mântuiască chiar atunci poporul, așa cum a făcut-o

în anul 539 î-H. prin eliberarea din robia babiloniană. Dar ai Săi l-au respins. Mântuirea va fi realizată la pocăința finală a națiunii Israel.

Ioan boteza cu apă. Anumite documente ne sugerează că botezul cu apă era deja folosit în acea perioadă de esenieni, atunci când cineva dintre neamuri se convertea la iudaism. Botezul simboliza curățirea de păcate. Ioan folosește această formă culturală dar o aplică lui Israel. Israel, deși se bătea cu pumnul în piept că este poporul Domnului, avea nevoie de pocăință și schimbare. Folosind botezul, care era dedicat inițial neamurilor, Ioan transmitea un mesaj foarte clar poporului: deși sunteți din Avraam nu sunteți încă adevărații copii ai lui Avraam. Sunteți plini de păcate și aveți nevoie de iertare și schimbare. Folosind citatul din Isaia 40, Ioan transmitea același mesaj: „sunteți în robie spirituală și aveți nevoie de trezire!”.

Mă impresionează mult mărturia lui Ioan despre sine. Ioan refuză calea mândriei și popularității și alege calea smereniei. El rămâne credincios adevărului. El nu se declară a fi Hristosul, ci un rob umil al acestuia. Fără să își nege identitatea și funcția, el se așează pe sine în umbră și îl înalță pe Hristos: „*Eu botez cu apă, dar în mijlocul vostru stă Unul pe care voi nu-L cunoașteți. El este acela care vine după mine – și care este înaintea mea; eu nu sunt vrednic să-I dezleg cureaua încălțămintelor.*” Ioan mărturisește întâi despre sine și apoi despre Hristos. Mărturia sa despre Hristos începe însă cu mărturia sa despre sine. În mărturia sa despre sine, el nu pretinde a fi mai mult decât ce este și alege calea smereniei și umilinței. El nu se consideră pe sine vrednic să fie chiar robul Celui ce avea să vină. El nu vrea să impresioneze sau să atragă atenția asupra lui. El ratează în mod intenționat șansa de a câștiga popularitate și de a fi adulat de mulțime.

Aplicația pentru noi este atât de importantă. Oamenii, înainte să ne asculte mărturia noastră despre Hristos, se vor uita mai întâi la cine suntem noi. Astfel, mărturia despre sine precede mărturia despre Hristos. Marea întrebare este dacă mărturia noastră despre sine îl va umbri sau înalța pe Hristos? Dacă noi suntem cei sfinți, cei mântuiți, cei buni, cei superiori, cei care au piatra în mână și sunt plini de dispreț și judecată față de semenii, cei care știu adevărul și pot astfel aduce mântuire păcătoșilor din jurul nostru care merită pedeapsa divină și iadul, atunci noi ne înalțăm pe noi înșine și îl umbrim pe Hristos. Ce trebuie să mărturisim despre noi, pentru ca apoi să putem mărturisi cu adevărat despre Hristos? Fără a nega identitatea de martori ai lui Hristos, trebuie să mărturisim mai întâi despre noi înșine că suntem niște păcătoși care nu merită nimic și care nu suntem vrednici nici să îi dezlegăm cureaua încălțămintelor lui Isus. Trebuie să dovedim smerenie și să mărturisim la fel ca Ioan că nu suntem noi Hristosul sau mântuitorii. Noi doar putem arăta spre Hristos. Nu avem nimic în noi înșine pe care-L putem oferi. Nu noi suntem adevărul, nu noi suntem lumina. Lumina și adevărul este Hristos. Noi doar putem arăta cu smerenie spre El și să mărturisim cum harul fără margini al lui Dumnezeu ne-a găsit pe noi, care suntem, „cei dintâi păcătoși”. (vezi mărturia lui Pavel despre sine din 2 Timotei cap.1). Doar dacă mărturisim corect despre noi înșine vom putea mărturisi cu adevărat despre Hristos. Cei aroganți, mândri, dornici să impresioneze și să atragă atenția lor nu vor putea niciodată să mărturisească cu adevărat despre Hristos. A mărturisi cu adevărat despre Hristos înseamnă ca „El să crească și tu să te micșorezi”, înseamnă să te consideri un rob umil și să atragi atenția doar asupra lui Hristos, astfel încât oamenii aproape că te vor uita și vor privi doar spre Hristos. Mărturia noastră nu are impact pentru că de multe ori, deși vorbim lucruri adevărate despre Hristos, de fapt, noi mărturisim despre noi înșine și nu despre Hristos.

Mărturia lui Ioan despre Isus

Ioan și Isus erau rude. Ioan îl cunoștea pe Isus înainte de botez și îl recunoștea ca o autoritate spirituală: „*Dar Ioan căuta să-l oprească. "Eu", zicea el, „am nevoie să fiu botezat de Tine, și Tu vii la mine?"*” (Matei 3:14). Cu toate acestea, Ioan a fost 100% sigur că Isus este Mesia de-abia în momentul botezului când Duhul Sfânt S-a pogorât în chip trupesc peste Isus. Nu este întâmplătoare modalitatea pe care a ales-o Dumnezeu ca Ioan să Îl recunoască pe Isus drept Mesia. A fost ales momentul botezului lui Isus. Cel care nu avea nevoie să fie botezat, a fost botezat de Ioan după ce a fost botezat tot norodul. Isus, prin botez, se identifica în chip simbolic cu toate păcatele „lăsate” de norod în Iordan. Botezul Său prefigura moartea Sa și arăta cu claritate că El a venit întâi să aducă izbăvire de păcat și nu Judecător și Restaurator, așa cum Îl așteptau Iudeii. Din această pricină, Ioan nu Îl recunoaște ca Judecător și Restaurator, ci ca Miel al lui Dumnezeu care a venit să ridice păcatul lumii. Apariția Duhului Sfânt în chip de porumbel ilustra divinitatea lui Isus. Isus era Cel căruia I se dă Duhul fără măsură și Cel care putea boteza cu Duhul Sfânt. Isus era cel care putea dăruia Duhul Sfânt, adică viața. Or, acest lucru Îl putea face doar Dumnezeu. De aceea, Ioan a văzut lucrul acesta și a mărturisit că Isus este Fiul lui Dumnezeu.

Este interesant că celelalte Evanghelii nu insistă atât de mult pe faptul că Ioan Botezătorul a proclamat divinitatea lui Isus. Se pare că Ioan scria într-un context în care se contesta divinitatea lui Isus, și se contesta poate și faptul că Isus, sau cei apropiați lui au afirmat acest lucru. Ioan Evanghelistul se întoarce la început, la mărturia lui Ioan Botezătorul și ne explică faptul că însuși Ioan Botezătorul a afirmat divinitatea lui Isus. Învățăturile gnostice proclamau opoziția între trup și divin, între trup și sufletul pur. Trupul, materia era percepută ca o temniță a sufletului, ca ceva pângărit de care sufletul trebuie să se elibereze pentru a fi liber. Ideea de Dumnezeu întrupat nu putea fi acceptată de gnostici. Cu toate acestea ei au fost impresionați de cuvintele lui Isus. Au avut de făcut o alegere: să își schimbe filosofia și să îl accepte pe Isus așa cum este, sau să adapteze profilul lui Isus la filosofia lor. Mulți au ales a doua variantă și astfel au respins fie divinitatea lui Isus, fie realitatea întrupării Sale. Astfel s-a pretins că de fapt Isus nu S-a declarat Fiul lui Dumnezeu. Ideea de divinitate a fost o invenție ulterioară realizată de unii din ucenicii Lui. Evanghelia lui Ioan ne spune, că de la început, de la mărturia lui Ioan Botezătorul s-a afirmat cât se poate de clar că Isus este Fiul lui Dumnezeu.

Primii ucenici

Ultima parte a capitolului 1 are o structură ușor de identificat. Ioan repetă de trei ori următorul circuit:

- Mărturia unui ucenic, apropiat al lui Isus – duce la atragerea altor oameni către Isus – aceștia Îl cunosc personal și astfel sunt convinși că într-adevăr El este Mesia.

Astfel avem:

- a) **Mărturia lui Ioan Botezătorul** – Andrei și (probabil Ioan) se duc la Isus – rămân cu El și se conving că El este Mesia.
- b) **Mărturia lui Andrei** – Petru se duce la Isus – Petru rămâne cu Isus

c) Mărturia lui Filip – Natanael, deși sceptic, se duce la Isus – Natanael este convins că Isus este Fiul lui Dumnezeu

De ce ne repetă Ioan de trei ori același circuit? Ioan ne prezintă procesul nașterii credinței în Isus. Scopul lui este ca noi să credem că Isus este Fiul lui Dumnezeu. Acum el ne explică modul tainic în care apare credința în Isus. Ioan ne spune: uitați-vă la noi, primii ucenici, și iată de ce am crezut chiar de la început în El. Noi am fost primii care am crezut în El, iată povestea noastră. Primul pas în acest proces nu a fost întâlnirea cu Isus, cât întâlnirea cu unul din ucenicii lui Isus. Acel ucenic, sau apropiat al lui Isus, era o persoană responsabilă și credibilă. Pentru unii a fost chiar Ioan Botezătorul, pentru alții a fost o rudă sau un prieten. Oricum era o persoană cunoscută de multă vreme și a cărei viață dovedea integritate, maturitate, responsabilitate și discernământ. Când o astfel de persoană îți spune: „Am găsit pe Mesia!”, nu poți sta nepăsător. Chiar dacă ai prejudecăți sau suspiciuni ca Natanael, te duci măcar să vezi despre ce este vorba. Este interesant faptul că în toate cele trei situații întâlnirea personală cu Isus a fost determinantă în consolidarea convingerii cu privire la identitatea Lui. ***Nu mărturia unui om despre Isus, ci întâlnirea personală cu Acesta a dus la nașterea credinței.*** Mărturia oamenilor nu a făcut decât să ghideze pe cel ce caută spre Isus. Cunoașterea personală a lui Isus a dus la apariția încrederii depline în El. Mărturia oamenilor a fost importantă, pentru că i-a ghidat pe primii ucenici spre Isus. I-a făcut să se apropie de Isus cu căutare, cu respect, plini de curiozitate. Cineva credibil deja mărturisise despre El. El chiar putea fi Mesia. Cu toate acestea minunea s-a produs doar când s-au întâlnit cu El. Lumina din ei și-a recunoscut Creatorul cu ușurință! Chiar Mântuitorul observă că ei au crezut repede, după puține semne, chiar la începutul lucrării Lui. Dar semnele ce aveau să urmeze aveau să fie mult mai mari!

Un element care a dus la consolidarea credinței lor era faptul că Isus îi știa dinainte. Isus știa ce au făcut înainte, cine erau ei, dar și ceea ce vor deveni. El îl știa pe nume pe Simon și știa că el avea să devină piatra de temelie (alături de ceilalți apostoli, dar Petru având totuși un rol special) a Bisericii, prin credința și mărturia sa neclintită despre Hristos Isus (vezi Matei 16:13-20). Isus știa inima curată a lui Natanael, precum și ce făcea el înainte sub măsline (probabil o rugăciune curată, o faptă sau o alegere bună). Deși Isus era om, pentru a se dovedi că El este Fiul lui Dumnezeu, Duhul nu i se dădea cu măsură (vezi Ioan 3:34). Prin Duhul, El avea acces la atotștiința Tatălui sau măcar la o parte din ea. El știa ce este în om. El era Creatorul lui Simon și al lui Natanael, care îi cunoștea de mult, chiar înainte de veci. Această precunoaștere a topit prejudecățile și suspiciunile lui Natanael: „*Poate ieși ceva bun din Nazaret?*”. Nazaretul era disprețuit, fie pentru că acolo staționa o garnizoană romană, fie pentru că era recunoscut pentru imoralitatea sa. Acest fapt l-a făcut pe Natanael să fie inițial suspicios față de Isus din Nazaret. Ce este de apreciat la Natanael a fost că și-a depășit reticența inițială și a venit onest să îl vadă pe Isus. Natanael i-a dat o șansă lui Isus, iar Isus nu l-a dezamăgit și doar prin câteva cuvinte l-a convins. Natanael avea o inimă curată: „*Iată un israelit în care nu este vicleșug.*” Acest fapt a făcut ca el să îl recunoască foarte repede pe Isus. Tot Isus ne dă explicația acestui fenomen în cap.3:19-21:

„Și judecata aceasta stă în faptul că, odată venită Lumina în lume, oamenii au iubit mai mult întunericul decât lumina, pentru că faptele lor erau rele. Căci oricine face răul, urăște lumina, și nu vine la lumină, ca să nu i se vădească faptele. Dar cine lucrează după adevăr, vine la lumină, pentru ca să i se arate faptele, fiindcă sunt făcute în Dumnezeu.”

Natanael, Cel cu inima curată, avea fapte făcute în Dumnezeu. De aceea doar la primele cuvinte rostite de Isus a recunoscut Lumina.

Aplicațiile din acest pasaj sunt evidente și minunate. Responsabilitatea noastră nu este să convingem oamenii despre Isus. Noi doar trebuie să îi ghidăm spre Isus. Prin credibilitatea faptelor și vorbelor noastre noi le putem stârni interesul pentru Isus. Dar să nu uităm niciodată că Isus Își este Sieși dovadă. Eu nu pot dovedi adevărul, Adevărul se dovedește pe Sine, eu pot doar stârni oamenii să cerceteze Adevărul. Isus a murit pe cruce și a părăsit acest pământ. Cum pot eu să îi duc pe oameni să se întâlnească personal cu Isus? Isus a murit, dar El a și înviat. El este viu, El există. El trăiește în Biserica Sa și în Cuvântul Său lăsat omenirii. Eu îi pot ghida pe oameni spre Biserică și spre Cuvânt și mă pot ruga. Aici urmează lucrarea tainică a Duhului Sfânt. Isus cel viu va vorbi fiecărui suflet pe limbajul lui și i Se va dovedi ca Adevăr. Oamenii vor fi puși în fața unei alegeri. Isus li se va descoperi în mod personal. Văd acest adevăr cu ochii mei de ani de zile. Am văzut sute de oameni cercetați de Adevăr. Îmi dădeam bine seama de neputința mea de a-i convinge cu privire la Isus. Și totuși au fost convinși! Dacă noi credincioșii nu am reușit să îi convingem, atunci oare cum au fost convinși? Isus Cel înviat a realizat această minune, la fel cum a înfăptuit-o. Mărturia părinților mei m-a ghidat spre Biblie. Am început să o citesc și informațiile aveau viață, o viață pe care nu o găsisem nicăieri și pe care sufletul meu o recunoaște cu toată puterea sa că este adevărata viață. O taină, un mister. În spatele unor simple cuvinte, inima mea a recunoscut o Persoană vie, care mă cunoștea, care mă iubea, care îmi vorbea, care mă chema spre Sine. Cel care nu a trăit această experiență nu o poate înțelege. Există o singură posibilitate pentru cel ce nu crede sau nu înțelege: „*Vino și vezi!*”. Îmi place așa de mult expresia aceasta care se repetă de două ori în ultima parte a cap. 1: „*Veniți de vedeți!*” (1:39) și „*Vino și vezi!*” (1:46). Această expresie surprinde de fapt esența evanghelizării și a mărturiei creștine. Noi nu suntem chemați să convingem. Aceasta este slujba Duhului Sfânt. Noi conlucrăm cu Duhul. Prin noi, Duhul își face minunata lucrare de cercetare. Noi aruncăm sămânța. Duhul o face să crească. Aceasta nu înseamnă că nu trebuie să fim persuasivi și că nu trebuie să aducem argumente logice.

Unii teologi au susținut că rolul Bisericii este doar acela să proclame. Și din această pricină apologetica a fost uitată o vreme. Dar nu este așa. În a doua parte a cărții Fapte Pavel apără Evanghelia și aduce argumente raționale și credibile în favoarea ei. Dar nu aceste argumente în sine duc la convingerea celui ce caută. Convingerea o face Duhul care activează lumina din conștiință, pentru a fi recunoscută lumina din afară. Deci trebuie să ne raportăm echilibrat la apologetică. Este bine să avem cât mai multe argumente logice, istorice, științifice, dar să nu credem că ele în sine pot convinge. Ele nu pot convinge decât prin puterea și lucrarea misterioasă a Duhului. Este înțelept ca nici noi să nu ne bazăm credința în primul rând pe aceste argumente apologetice. Da, acestea ne întăresc credința, dar credința noastră se fundamentează pe Cuvântul viu al lui Dumnezeu care a fost recunoscut de lumina din noi și care a generat experiența unică și miraculoasă a nașterii din nou. Cuvântul est viu și lucrează în noi și printre noi. Acesta este fundamentul, temelia credinței. Celelalte argumente întăresc această temelie, dar nu o înlocuiesc nicidecum.

Capitolul se încheie cu o afirmație misterioasă a lui Isus: „*Adevărat, adevărat vă spun că, de acum încolo, veți vedea cerul deschis și pe îngerii lui Dumnezeu suindu-se și pogorându-se peste Fiul Omului.*” Oare, ce să însemne acest lucru? Oare când au văzut ucenicii acești îngeri? Cred că Mântuitorul folosește o imagine din Genesa 28: „*Și (Iacov) a visat o scară rezemată de pământ, al cărei vârf ajungea până la cer. Îngerii lui Dumnezeu se suiau și se pogorau pe scara aceea. Și Domnul stătea deasupra ei (sau lângă el).*” Iacov se trezește și spune: „*Cu adevărat Domnul este în locul acesta și eu nu am știut.*” *I-a fost frică și a zis: „Cât de înfricoșat este locul acesta! Aici este casa lui Dumnezeu, aici este poarta cerurilor!” (...)* A dat locului acelaia

numele Betel (Casa lui Dumnezeu)." Domnul se pare că era chiar lângă Iacov. El dorea să locuiască în inima lui Iacov, aceasta era adevărata locuință pe care o dorea Domnul. El s-a pogorât din cer lângă Iacov. Acum Isus este poarta cerurilor, cel care unește cerul și pământul. Domnul S-a pogorât din nou pe pământ, pentru a fi aproape de oameni, pentru a locui în inima lor. Prin această imagine Isus îi înștiințează că ei vor avea multe semne de văzut și că vor vedea din ce în ce mai clar că Isus este poarta cerului, cel care oglindește cerul pe pământ. Dacă Domnul S-a pogorât la Iacov „pe o scară”, acum Domnul a coborât pe pământ prin întruparea Fiului. El dorește să locuiască în inima lor. Aceasta este adevărata locuință a lui Dumnezeu. Este interesant că prima întrebare pe care i-o pun ucenicii lui Isus este: „*Unde locuiești?*”. Isus le răspunde „*Veniți de vedeți!*”. Ei au mers într-adevăr unde locuia El, dar aveau să descopere mai târziu, la fel ca și Iacov de altă dată, că locuința mult dorită de Isus era chiar inima lor.